

**PROGRAMI
MËSIMOR**

**MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS
BYROJA PËR ZHVILLIMIN E ARSIMIT**

GJUHË SHQIPE DHE LETËRSI

Viti III

Shkup, Qershor 2013

**SHKOLLA E MESME PROFESIONALE
3 VJEÇARE**

I. HYRJE

(Të dhënat kryesore për lëndën mësimore)

Emërtimi i lëndës mësimore: Gjuhë shqipe dhe letërsi

Lloji i arsimit të mesëm: profesional

Viti i mësimit të lëndës mësimore: Viti III

Numri i orëve të lëndëve mësimore:

- numri i orëve javore: **3 orë**
- numri i orëve vjetore: **108 orë**

Statusi i lëndës mësimore: e detyrueshme

II. QËLLIMI I LËNDËS MËSIMORE (nga viti I deri në vitin III)

Nxënësit/ nxënëset:

- të fitojnë njohuritë themelore (më të domosdoshme) nga lëma e gjuhës dhe letërsisë shqipe dhe botërore;
- t'i thellojnë njohuritë paraprake nga lëmi i gjuhës dhe letërsisë shqipe e botërore;
- të vetëdijësohen për rëndësinë e përvetësimit të mirë të gjuhës dhe letërsisë për karrierë dhe jetë të suksesshme;
- të aftësohen të komunikojnë në shqipen standarde me gojë dhe me shkrim;
- të aftësohen për të komunikuar lirshëm me veprat letrare-artistike dhe për t'i komentuar/ analizuar ato;
- të aftësohet për mësim të pavarur...

III. QËLLIMET E LËNDËS GJATË VITIT MËSIMOR

Nxënësit/ nxënëset:

- të njihen me dialektologjinë dhe objektin e studimit të saj;
- t' i dallojnë dialektet e gjuhës shqipe dhe karakteristikat themelore të tyre;
- të njihen me fjalinë e përbërë/ periudhën si njësi sintaksore të formuar prej dy a më tepër bërthamash kallëzuesore, që përbëjnë një tërësi të mëvetësishme kumtesore, gramatikore dhe intonacionore;
- të njihen me llojet e periudhave (fjalive të përbëra);
- të dallojnë fjalitë e përbëra me bashkërenditje nga fjalitë e përbëra më nënrenditje;
- të aftësohen t' i përdorin drejt këto fjali gjatë komunikimit me gojë dhe me shkrim;
- të njihen me lidhëzat e këtyre fjalive dhe me drejtpërdorimin e tyre;
- të njihen me fjalitë e përbëra me nënrenditje;
- të dallojnë llojet e fjalivë të përbëra me nënrenditje (kryefjalore, kallëzuesore, kundrinore, përcaktore, rrethanore, vendore, kohore, mënyrore, qëllimore, shkakore, rrjedhimore, kushtore, krahasore, lejore);
- të aftësohen t' i përdorin drejt këto fjali gjatë komunikimit me gojë dhe me shkrim;
- të njihen me lidhëzat e këtyre fjalive dhe me drejtpërdorimin e tyre;
- të aftësohen të drejtpërdorin ligjëratën e drejtë dhe të zhdrejtë gjatë procesit të komunikimit;
- të njihen me shenjat e pikësimit dhe funksionin e tyre në fjali;
- të aftësohen të përdorin drejt shenjat e pikësimit gjatë të shprehurit me shkrim;
- të aftësohen të shfaqin origjinalitet dhe imagjinatë në të shprehur..;
- të njihen me mënyrat e shkrimit të hartimeve, me gjuhën më të përshtatshme për një hartim të suksesshëm...

*

- t' i kuptojnë karakteristikat, tendencat dhe proceset e letërsisë shqipe të sh. XX;
  - të njihen me përfaqësuesit kryesorë të kësaj letërsie;
  - t' i dallojnë veçoritë e kësaj letërsie si shprehje të lëvizjeve demokratike të shqiptarëve;
  - të njihen me jetën dhe veprën letrare, publicistike e kulturore të Konicës;
  - të kuptojnë mesazhet e fragmenteve të zgjedhura për lexim nga ana e arsimtarit;
  - t' i dallojnë elementet novatore të veprës së Migjenit;
  - të njihen me jetën dhe veprën letrare të Balzakut;
  - të lexojnë fragmente nga vepra romanore e autorit dhe t' i komentojnë ato;
  - ta kuptojnë dhe zbërthejnë/ analizojë (me ndihmen e arsimtarit) romanin "Hasta la vista";
  - t' i "kapin" elementet realiste të romaneve të Jakov. Xoxës;
- autorit;

- të analizojnë në mënyrë të pavarur ndonjë vepër të Ismail Kadaresë;
- të njihen me udhën e zhvillimit të letërsisë moderne botërore;
- të aftësohen të lexojnë dhe komentojnë në mënyrë të pavarur fragmente të romanit "Plaku dhe deti";
- të njihen me elementet autobiografike të romaneve të Markesit;
- të njihen me tiparet e realizmit magjik latino-amerikan;
- të aftësohen t' i kuptojnë veprat e lexuara dhe t' i analizojnë me ndihmën e arsimtarit...

IV. QËLLIMET KONKRETE

Nxënësit/ nxënëset:

Fusha programore: GJUHË (54 orë)			
Qëllimet	Përmbajtjet	Konceptet	Aktivitetet dhe metodat
- të njihen me dialektologjinë dhe objektin e studimit të saj	DIALEKTOLOGJIA dhe objekti i studimit të saj	- dialektologjia	- Ushtrime për sqarimin më të hollësishëm rreth dialektologjisë dhe objektit të studimit të saj...
- t' i dallojnë dialektet e gjuhës shqipe dhe karakteristikat themelore të tyre...	Dialektet e gjuhës shqipe	- dialektet	- Ushtrime me shembuj praktikë e konkretë për dallimin e dialekteve të shqipes...
- të njihet me gegërishten dhe nëndialektet e saj...	Gegërishtja dhe nëndialektet e saj	- gegërishtja	- Lexime tekstesh të zgjedhura të shkruara në këtë dialekt...

- të njihen me toskërishten dhe nëndialektet e saj...	Toskërishtja dhe nëndialektet e saj	- toskërishtja	- Lexime tekstesh të zgjedhura të shkruara në këtë dialekt...
- të njihen me ndryshimet ndërmjet dialekteve të shqipes në fushë të leksikut.	Dallimet mes dialekteve në fushë të leksikut	- të folmet...	- Njohja, përmes shembujsh konkretë, të të folmeve të ndryshme të shqipes, duke u nisur nga e folmja e rrethit nga i cili janë nxënësit...
- të njihen me fjalinë e përbërë si njësi sintaksore të formuar prej dy a më tepër bërthamash kallëzuesore, që përbëjnë një tërësi të mëvetësishme kumtesore, gramatikore dhe intonacionore...	SINTAKSA E PERIUDHËS (njohuri të përgjithshme)	- fjalitë e përbëra	- Ushtrime praktike rreth fjalive të përbëra (me shembuj më të lehtë për nxënësit...).
- të njihen me llojet e periudhave (fjalive të përbëra); - të dallojnë fjalitë e përbëra me bashkërenditje nga fjalitë e përbëra më nënrenditje	Llojet e fjalive të përbëra (periudhave)	- fjalitë e përbëra me bashkërenditje - fjalitë e përbëra me nënrenditje	- Ushtrime për njohjen me llojet e fjalive të përbëra...
- të njihen me fjalitë e përbëra me bashkërenditje; - të dallojnë llojet e fjalive të përbëra me bashkërenditje (këpujore, kundërshtore, veçuese, përmbyllëse); - të aftësohen t'i përdorin drejt këto fjali gjatë komunikimit me gojë dhe me shkrim; - të njihen me lidhëzat e këtyre fjalive dhe me drejtpërdorimin e tyre...	Fjalitë e përbëra me bashkërenditje (njohuri të përgjithshme)	- fjalitë këpujore - fj. kundërshtore - fj. veçuese - fj. përmbyllëse	- Ushtrime për përvetësimin më të lehtë të fjalive me bashkërenditje (të tipareve të tyre kryesore...).

<ul style="list-style-type: none"> - të njihen me fjalitë e përbëra me nënrenditje; - të njihen me llojet e fjalive të përbëra me nënrenditje (kryefjalore, kallëzuesore, kundrinore, përcaktore, rrethanore, vendore, kohore, mënyrore, qëllimore, shkakore, rrjedhimore, kushtore, krahasore, lejore); - të aftësohen t'i përdorin drejtë disa prej këtyre fjalive gjatë komunikimit me gojë dhe me shkrim; - të njihen me lidhëzat e fjalive të nënrenditura dhe me drejtpërdorimin e tyre... 	<p>Fjalitë e përbëra me nënrenditje (njohuri të përgjithshme)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - fjalitë kryefjalore - fj. kallëzuesore - fj. kundrinore - fj. përcaktore - fj. rrethanore - fj. vendore - fj. kohore - fj. mënyrore - fj. qëllimore - fj. shkakore - fj. rrjedhimore - fj. kushtore - fj. krahasore - fj. lejore 	<p>- Ushtrime për përvetësimin më të lehtë të fjalive me nënrenditje (të llojeve më të përdorshme gjatë komunikimit dhe të tipareve të tyre kryesore...).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - të aftësohen të drejtpërdorin ligjëratën e drejtë dhe të zhdrejtë gjatë procesit të komunikimit... 	<p>Ligjëratat e drejtë dhe e zhdrejtë</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ligjëratat e drejtë - ligj. e zhdrejtë 	<p>- Lexime tekstesh të pasura me ligjëratat e dy tipeve, me qëllim të përvetësimit më të mirë të tyre...</p>
<ul style="list-style-type: none"> - të njihen me shenjat e pikësimit dhe funksionin e tyre në fjali; - të aftësohen të përdorin drejtë shenjat e pikësimit gjatë të shprehurit me shkrim... 	<p>Shenjat e pikësimit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - shenjat e pikësimit 	<p>- Ushtrime praktike për njohjen dhe përdorimin e drejtë të shenjave të pikësimit...</p>
KOMUNIKIM			
<ul style="list-style-type: none"> - të njihen me fillet e mediave dhe rolin e tyre në zhvillimin e gjithmbarshëm të njerëzimit dhe të shoqërive të caktuara; 	<ul style="list-style-type: none"> - fillet e gazettes (rëndësia – funksioni i tyre në shoqëri) 	<ul style="list-style-type: none"> - gazeta - revista 	<p>Këtë fushë programore arsimtari e realizon përmes shembujsh konkretë</p>

<p>- të njihen me mënyrën e organizimit të punës në radio dhe mënyrën e funksionimit të këtij mediumi...</p> <p>- të aftësohen të bëjnë dallimet e duhura mes mediave lokale dhe nacionale;</p> <p>- ta njohin rolin e reklamës dhe mënyrat e reklamimit të gjërave...</p>	<p>- radio dhe funksionet e radios si medium</p> <p>- fillet e televizionit (funksionet e televizionit si medium elektronik dhe llojet e emisioneve televizive...)</p> <p>- llojet dhe rëndësia e reklamave</p>	<p>- radioja</p> <p>- televizioni</p> <p>- reklama</p>	<p>(leximit të artikujve gazetarëskë, dëgjimit të radio emisioneve apo shikimit të emisioneve të caktuara televizive; përmes vizitave që u bëhen redaksive të mediave të ndryshme..., gjithnjë duke përdorur forma, metoda dhe teknika bashkëkohore të mësimdhënies, instrumente dhe mjete adekuate mësimore...)</p>
<p>- do të aftësohen të shkruajnë me gjuhë sa më të përshtatshme për një hartim të suksesshëm, duke përdorur drejt shenjat e pikësimit;</p> <p>- do të aftësohen të bëjnë renditjen logjike të gjërave dhe të përdorin shprehje sa më të kapshme e më të qarta...</p>	<p>Gjatë vitit do të bëhen 3 hartime</p>	<p>- hartimi</p>	<p>- Ushtrime paraprake për shkrimin e bukur të hartimeve...</p> <p>- Biseda dhe analiza (me ndihmën e arsimtarit të këndës) të lekturave të lexuara...</p>

Fusha programore: LETËRSI (54 orë)			
Qëllimet	Përmbajtjet	Konceptet	Aktivitetet dhe

			metodat
- t'i kuptojnë karakteristikat, tendencat dhe proceset e letërsisë shqipe të kësaj periudhe. - t'i dallojnë veçoritë e kësaj letërsie si shprehje të lëvizjeve demokratike të shqiptarëve.	Letërsia shqipe e sh. XX	- proceset letrare	- Lexime fragmentesh nga kjo periudhë letrare me qëllim të "kapjes" së tipareve të letërsisë së krijuar gjatë kësaj kohe...
- të njihen me jetën dhe veprën letrare, publicistike e kulturore të Konicës; - të kuptojnë mesazhet e fragmenteve të zgjedhura për lexim nga ana e arsimit...	Faik Konica	- eseja - publicistika	- Ushtrime, përmes leximesh të eseve dhe shkrimeve publicistike të këtij autori...
- të njihen me jetën dhe veprën letrare të Nolit. - të kuptojnë poezitë e tij dhe t'i komentojnë ato në mënyrë të pavarur...	Fan S. Noli	- motivet biblike	- Komentime të poezive të Nolit me motive biblike...
- të njihen me jetën dhe veprën letrare të ishtës; - t'i kuptojnë vargjet e tij epike dhe satirike...	Gjergj Fishta	- poezia epike - poezia satirike	- Lexime dhe analiza të vargjeve fishtiane me ndihmën e arsimit të lëndës...
- të njihen me jetën dhe veprën letrare të autorit; - t'i dallojnë elementet novatore të veprës së Migjenit...	Migjeni	- vargu i lirë - skica	- Ushtrime për komunikim më të natyrshëm me veprat e Migjenit...

- t'i dallojnë prirjet e ndryshme letrare të letërsisë së fillimit të sh. XX; - të njihen me përfaqësuesit kryesorë të kësaj letërsie...	Panoramë e letërsisë botërore	- letërsia botërore	- Lexime nga letërsia botërore e sh. XX.
- të njihen me jetën dhe veprën letrare të Balzakut; - të lexojnë fragmente nga vepra romanore e autorit dhe t'i komentojnë ato...	Honore de Balzak	- realizmi evropian	- Lexime dhe komente të fragmenteve të ndonjë romani të Balzakut...
- të njihen me jetën dhe veprën letrare të Bodlerit; - të njihen me të rejtat që solli në letërsinë evropiane Charl Bodleri...	Sharl Bodleri	- simbolizmi	- Ushtrime për njohjen më të mirë të tipareve të letërsisë simboliste...
- t'i kuptojnë proceset dhe tendencat e reja letrare...	Letërsia e periudhës pas Luftës së Dytë Botërore	- procese letrare	- Shpjegime, përmes shembujsh letrarë..., të letërsisë së kësaj kohe...
- të njihen me jetën dhe veprën letrare të shkrimtarit; - ta kuptojnë dhe zbërthejnë/ analizojnë (me ndihmën e arsimtarit) romanin "Hasta la vista"...	Petro Marko	- romani	- Lexime fragmentesh nga romani kryesor i P. Markos.
- të njihen me jetën dhe veprën letrare të J. Xoxës; - t'i "kapin" elementet realiste të romaneve të autorit...	Jakov Xoxa	- romani realist shqiptar	- Lexime dhe komentime fragmentesh nga romani kryesor i J. Xoxës.

- të njihen me veprën letrare të Ismail Kadaresë; - të lexojnë ndonjë vepër të autorit dhe ta analizojnë në mënyrë të pavarur...	Ismail Kadare	- romani antidiktaturë	- Shpjegime më të detajuara rreth krijimtarisë letrare të Ismail Kadaresë...
- të njihen me veprën poetike të Ali Podrimen; - të mësojnë përmendësh ndonjë poezi të autorit dhe ta analizojnë me ndihmën e arsimtarit...	Ali Podrimja	- poezia - metafora	- Lexime e komente poezishë domethënëse të këtij poeti...
- të njihen me udhën e zhvillimit të letërsisë moderne botërore; - të njihen me përfaqësuesit kryesorë të rymave të ndryshme letrare...	Letërsia moderne botërore	- letërsia moderne	- Ushtrime për njohjen me letërsinë modern dhe tiparet e saj...
- të njihen me veprën letrare të Ernest Heminguejit; -të aftësohen të lexojnë dhe komentojnë në mënyrë të pavarur fragmente domethënëse të romanit "Plaku dhe deti"...	Ernest Heminguej	- romani modern	- Lexime dhe shpjegime fragmentesh të shkëputura nga kryeromani i autorit amerikan...
- të njihen me jetën dhe veprën e gjeniut latinoamerikan; - të njihen me elementet autobiografike të romaneve të Markesit; - të njihen me tiparet e realizmit magjik latino-amerikan...	Gabriel G. Markes	- realizmi magjik	- Ushtrime, përmes leximesh, mbi romanet e Markesit dhe rëndësinë e tyre sot...
- të njihen me veprat e rëndësishme të letërsisë shqipe dhe asaj botërore;	LISTA E LEKTYRAVE 1. Ismail Kadare - <i>"Pallati i ëndrrave"</i>		- Lexime dhe diskutime rreth

<p>- t'i kuptojnë veprat e lexuara dhe t'i analizojnë me ndihmën e arsimtarit...</p>	<p>2. Luan Starova - “<i>Koha e dhive</i>” 3. Murat Isaku - “<i>Plagët</i>” 4. Ridvan Dibra - “<i>Stina e ujkut</i>” 5. Honore de Balzak - “<i>Evgjeni Grande</i>” 6. Abdylazis Islami – “<i>Gurgurina</i>” Gjatë vitit duhet të analizohen 5 vepra nga lista e propozuar e lektyrave.</p>		<p>veprave të lexuara – ngjarjeve, personazheve, tematikave të shtjelluara, mesazheve...</p>
--	---	--	--

I. UDHËZIMET DIDAKTIKE

Programi mësimor i lëndës ***Gjuhë shqipe dhe letërsi*** është përgatitur sipas kërkesave dhe metodave bashkëkohore, duke respektuar parimin e bashkëlidhjes (korelacionit) dhe integritit të dy fushave programore **Gjuhë** dhe **Letërsi**. Përmbajtjet e lëndës *Gjuhë shqipe dhe letërsi* (I-III) realizohen me anën e të dëgjuarit, të kuptuarit dhe të shprehurit (me gojë dhe me shkrim) të temave nga jeta e përditshme; me anën e të lexuarit dhe analizës së teksteve nga letërsia popullore dhe e shkruar, si dhe të teksteve me përmbajtje shkencore-popullarizuese dhe informative nga libri i leximit, revistat dhe nga burimet tjera. Në përmbajtjet e zgjedhura duhet të mbizotërojnë temat e mirësjelljes, të shoqërimit, të dashurisë, të punës, të gëzimeve të jetës, të paqes e lirisë, të bukurive të natyrës, të kujdesit ndaj ambientit jetësor etj.

Të gjitha përmbajtjet e lëndës *Gjuhë shqipe dhe letërsi* duhet të jenë në bashkëlidhje me përmbajtjet e lëndëve të tjera: me *gjuhën e huaj* (me qëllim të përvetësimit më të lehtë të terminologjisë, ligjeve dhe rregullave gramatikore të të dy gjuhëve); me lëndën e *historisë* (me qëllim të njohjes me zhvillimin historik të gjuhës, kur analizojnë, fjala vjen, këngë nga cikli i Gjergj Kastriotit, si figurë historike dhe si personazh letrar); me lëndën e *gjeografisë* (me qëllim të njohjes me dialektet e gjuhës shqipe); me *artin figurativ* (me qëllim të paraqitjes figurative të ngjarjeve dhe personazheve të teksteve të interpretuara letrare); me *artin muzikor* (me qëllim të përvetësimit më të mirë të njohurive mbi ritmin, rimën, figurat gjuhësore - asonancën dhe aliteracionin etj.).

Fusha programore *Letërsi*, bashkë me fushën programore *Gjuhë*, janë dy fushat kryesore në mësimdhënien e lëndës *Gjuhë shqipe dhe letërsi*.

Letërsia realizohet me leximin dhe përshkrimin e teksteve poetike, epike dhe dramatike, por dhe të teksteve me karakter fantastiko-shkencor dhe informativ, duke pasur gjithnjë parasysh karakterin e shkollës së mesme profesionale dhe rritjen e shkallëshkallshme të nivelit të njohurive të nxënësve...

Gjuha, ndërkaq, bashkë me nënfushën e komunikimit, përfshin çështjen e përvetësimit të gramatikës e të ligjshmërive të saj, të drejtshkrimit e të drejtshqiptimit, për aq sa është e nevojshme për nxënësit e shkollave të mesme profesionale.

Përmbajtjet e dy fushave kryesore programore dhe dy nënfushave (lektyrës dhe komunikimit, të përfshira në kuadër të tyre...) burojnë nga tekstet (artistike, gazetareske, shkencore, fantastiko-shkencore...) dhe ofrojnë mundësi për përvetësimin e të shprehurit dhe krijimtarisë (me gojë e me shkrim) në mënyrë sa më të pavarur e sa më funksionale.

Gjatë përgatitjes së planeve të punës arsimtari duhet t'i ketë parasysh kushtet që ofron shkolla (mjetet dhe pajisjet mësimore që ka në disponim) për realizimin e procesit mësimor, të përllogarisë me kujdes kohën e nevojshme (numrin e orëve) për arritjen e objektivave të caktuar dhe të përdorë metodat dhe teknikat bashkëkohore të mësimdhënies dhe mësimnxënies që do t'ia mundësojnë mbylljen e suksesshme të vitit shkollor.

II. STANDARDET E VLERËSIMIT

Nxënësit do të notohen në mënyrë permanente gjatë tërë vitit dhe përmes testimit ekstern.

Notimi permanent nënkupton vlerësimin e dijes dhe aftësive të nxënësit gjatë vitit shkollor. Për këto është paraparë vlerësimi/ notimi permanent në të dy semestrat.

Vlerësimi/ notimi i njohurive dhe aftësive konkrete të nxënësve duhet të jetë valid dhe i përgjegjshëm. Ai (vlerësimi/ notimi) duhet të bëhet përmes testeve, përgjigjeve gojore, punëve praktike...

Aspekti gramatikor dhe ai i drejtshkrimit të gjuhës vlerësohet përmes testeve dhe detyrave të kontrollit.

Në rast të mospërfitimit të nxënësit gjatë testimit, ata i nënshtrohen riprovimit.

III. VLERËSIMI I ARRITJEVE TË NXËNËSVE

NOTIMI DHE KONTROLLIMI DIAGNOSTIK

Në fillim të vitit mësimor arsimtari bën notim dhe kontrollim diagnostik, me qëllim të verifikimit të njohurive dhe aftësive të nxënësve të fituara përgjatë vitit shkollor pararendës. Arsimtari mund ta realizojë këtë me ndihmën e instrumenteve të ndryshme: përmes testeve diagnostike, përmes fletëzave anketuese, përmes pyetjeve gojore të përgatitura e të mirëmenduara nga ana e tij, përmes shkrimit të teksteve të shkurta etj.

Rezultatet e fituara paraqesin pasqyrën e njohurive dhe aftësive konkrete të nxënësve dhe si të tilla shërbejnë edhe si pikënisje për planet e mëpastajme për realizimin e Programit mësimor dhe përparimin e procesit kompleks të vlerësimit gjatë vitit shkollor.

NOTIMI FORMATIV

Gjatë viteve mësimore preferohet edhe vlerësimi formativ që mundëson notimin më objektiv të arritjeve të nxënësve gjatë një periudhe të caktuar. Këtë tip notimi arsimtari mund ta realizojë me shfrytëzimin e më shumë metodave të notimit:

- bisedave mes nxënësit dhe arsimtarit;
- prezentimeve gojore;
- hartimeve me shkrim;
- testeve;
- detyrave të shtëpisë.
- portfolieve – mbledhjes së treguesve për arritjet e secilit nxënës, siç mund të jenë krijimeve origjinale të nxënësve...

Portfoliet duhet të jenë të njohura për prindërit e nxënësve që edhe ata të mund të kontribuojnë në realizimin sa më të mirë të mësimin të lëndës *Gjuhë shqipe dhe letërsi*.

Portfoliet e nxënësit plotësohen me të dhëna gjatë viteve të ardhshme shkollore.

Këto metoda të notimit arsimtari mund t'i vlerësojë dhe t'i kontrollojë me lista të veçanta të evaluimit për çdo nxënës, të përgatitura paraprakisht, të cilat plotësohen me çdo aktivitet konkret. Rezultatet e fituara të arritjeve të nxënësve janë të arritshme për arsimtarët, nxënësit dhe prindërit e tyre.

NOTIMI SUMATIV

Në bazë të të dhënave të tërësishme të fituara nga ndjekja dhe kontrollimi i të arriturave të nxënësve gjatë periudhës së realizimit të Programit mësimor, arsimtari e konstaton përparimin e çdo nxënësi veç e veç, në kuadër të secilës fushë programore. Nga notat e formuara sumative, të formuluar për çdo nxënës, duke u udhëhequr gjithnjë nga nivelet e arritjeve, gjatë një periudhe të caktuar kohore, arsimtari vendos notat përkatëse numerike.

IV. KUSHTET HAPSINORË PËR REALIZIMIN E PROGRAMIT MËSIMOR

Për të realizuar qëllimet e parapara me programin mësimor, lënda **Gjuhë shqipe dhe letërsi** duhet të realizohet në mësonjëtoare apo kabinete përkatëse...

Mjedisi i mësimdhënies duhet t'i ketë kushtet themelore për zhvillimin normal dhe aktiv të veprimtarisë mësimore. Orenditë e klasës të mund të zhvendosen me lehtësi për t'u përshtatur me aktivitetet dhe format e punës si dhe të mundësojnë komunikim aktiv dhe pa pengesa në relacionin nxënës-nxënës, nxënës-mësimdhënës. Kushtet hapësinore duhet të jenë në përputhje me Normativin për kushtet hapësinore të miratuar nga ana e ministrit të arsimit dhe shkencës me vendimin nr. 07-4061/1 të datës 31.05.2007.

V. NORMATIVI PËR KUADRIN ARSIMOR

Lëndën **Gjuhë shqipe dhe letërsi** në shkollat e mesme profesionale 3 vjeçare mund ta ligjërojnë mësimdhënësit që kanë kryer:

1. Fakultetin Filologjik, Grupin e Gjuhës dhe Letërsisë Shqipe (drejtimi arsimor)
2. Fakultetin Filozofik, Grupin e Gjuhës dhe letërsisë Shqipe (drejtimi arsimor)

VI. FILLIMI I ZBATIMIT TË PROGRAMIT MËSIMOR

Data e fillimit: *1.09.2013*

Përbërja e ekipit profesional

1. Nexhbedin Sulejmani - këshilltar pedagogjik, BZHA, njësia rajonale Kumanovë (koordinues)
2. Prof. dr. Fatmir Sulejmani - Ligjërues në Universitetin Shtetëror të Tetovës
3. Saranda Oamani - Lika - "Nikolla Shtejn" (shkolla e mesme medicinale, Tetovë)
4. Ajten Ajdini Kadriu - SHMQSH "Cvetan Dimov" Shkup

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Наставната програма по албански јазик за трета година на средното стручно образование со тригодишно траење, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди министерот за образование и наука

МИНИСТЕР,

Спиро Ристовски

Изготвил: Неџмедин Сулејмани, советник
Контролирал: Трајче Георгиевски, раководител на одделение
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор
Директор: м-р Весна Хорватовиќ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Бр. 11-5489/1 од 01.10.2013 година
Скопје